

Η ΔΟΤΙΚΗ ΠΤΩΣΗ

I. Η Δοτική από ουσιαστικά, επίθετα, επιρρήματα, επιφωνήματα: ANTIKEIMENIKH

- 1) Με ουσιαστικά, σπάνια, παράγωγα ρημάτων συντασσόμενων με δοτική
- 2) Με επίθετα
 - ✓ φιλίας, εύνοιας και τα αντίθετά τους (amicus, adversaries..)ή με γενική κτητική
 - ✓ χρησιμότητας και τα αντίθετά τους (utilis, jucundus..)
 - ✓ αρμοδιότητας, καταλληλότητας και τα αντίθετά τους (idoneus, commodus..)
 - ✓ ισότητας, ομοιότητας, ταυτότητας, προσέγγισης και τα αντίθετά τους (par, similes, propinquus...)

Προσοχή: τα επίθετα propior –proximus (και τα αντίστοιχα επιρρήματα) συντάσσονται με αιτιατική

- 3) με επιρρήματα ομόρριζα ή συγγενή με τα παραπάνω επίθετα
- 4) με τα επιφωνήματα vae, heu

II. Η Δοτική από ρήματα

- 1) **ANTIKEIMENO** μονόπτωτων ρημάτων (κυρίως φιλικής/εχθρικής διάθεσης)
- 2) **EMMEZO ANTIKEIMENO** δίπτωτων ρημάτων (το άμεσο σε αιτιατική: dico, respondeo, mitto)
- 3) **ANTIKEIMENO ΑΠΛΟ** ή **EMMEZO** ρημάτων σύνθετων με τις προθέσεις: ad, ante, cum/ in, inter, ob/ post, prae, sub. super και το αξεχώριστο μόριο re

4) ΔΟΤΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ:

- ✓ *Κτητική*
- ✓ *Χαριστική/αντιχαριστική*
- ✓ *Ηθική*
- ✓ *Αναφοράς*
- ✓ *Ενεργούντος/ κρίνοντος προσώπου*

- 5) **ΔΟΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ:** Είναι συνήθως δοτική αφηρημένου ουσιαστικού, ενικού αριθμού (εκτός κι αν το ουσιαστικό έχει μόνο πληθυντικό αριθμό), κοντά σε ρήματα: sum, fio, mitto, venio, do, accipio, capio, dico, constituo, duco, habeo, pono... Συνοδεύεται συνήθως από επίθετο ή και από άλλη δοτική (χαριστική, ηθική, έμμεσου αντικειμένου). Στα 50 κείμενα υπάρχουν 4 δοτικές κατηγορηματικές του σκοπού: Adiumento (30), solacio (30), gratulationi (30), dono (48)

Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

(με ρήματα κίνησης σημαντικά ή σκόπιμης ενέργειας)

1. Τελική πρόταση: π.χ. Legatum miserunt, <u>ut nuntiaret</u>	6. Ad+ αιτιατική γερουνδίου ή γερουνδιακού π.χ. Legatum miserunt <u>ad nuntiandum</u>
2. Αναφορική τελική πρόταση π.χ. Legatum miserunt, <u>qui nuntiaret</u>	7. Απαρέμφατο σκοπού π.χ. Legatum miserunt <u>nuntiare</u>
3. τελική μετοχή (όταν αναφέρεται στο υποκείμενο του ρήματος)	8. Αιτιατική γερουνδιακού + ρήματα: do, trado, mitto, praebeo π.χ. Legatis se <u>spectandum</u> praebeo (36)
4. Σουπίνο σε –um π.χ. Legatum miserunt <u>nuntiatum</u>	9. Δοτική κατηγορηματική σκοπού π.χ. <u>Adiumento (30), solacio (30), gratulationi (30), dono (48)</u>
5. Γενική γερουνδίου ή γερουνδιακού π.χ. Legatum miserunt <u>nuntiandi causa</u>	10. +αιτιατική ουσιαστικού π.χ. <u>ad victoriam</u>

Εννοείται ότι δεν είναι δυνατόν πάντα να αντικατασταθεί ένας τρόπος εκφοράς του σκοπού από όλους τους υπόλοιπους τρόπους: π.χ.: η τελική μετοχή δεν μπορεί να μετατραπεί σε δοτική κατηγορηματική του σκοπού.

